

INVALIDITĀTES LIETU NACIONĀLĀS PADOMES SĒDES PROTOKOLS

Rīgā

Nr. 1

2023.gada 25.janvāris

Sēdi vada:

E.Siliņa labklājības ministre, Invaliditātes lietu nacionālās padomes (turpmāk – ILNP) priekšsēdētāja.

ILNP locekļi vai to deleģētie pārstāvji:

I.Balodis Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” (turpmāk – Apeirons) valdes priekšsēdētājs;

K.Biezais Latvijas Neredzīgo biedrība, Centrālās valdes priekšsēdētājs;

V.Biseniece Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – SPRK), Elektronisko sakaru un pasta departamenta galvenā speciāliste;

I.Indriksone ekonomikas ministre;

M.Grāvis Biedrības “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns”” valdes priekšsēdētājs;

P.Leiškalns Latvijas Darba devēju konfederācija, Sociālās drošības un veselības aprūpes eksperts;

V.Miezīte Latvijas Paralimpiskā komiteja, biroja vadītāja;

D. Mergupe-Kutraite Izglītības un zinātnes ministrija, Izglītības departaments, vecākā eksperte;

M.Pužuls Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Darba aizsardzības vecākais speciālists;

Z.Pūce Sabiedrības integrācijas fonds, direktore;

I.Rudzīte Latvijas Pašvaldību savienība, Veselības un sociālo jautājumu komitejas padomniece;

M.Sprindžuks vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs;

L.Skuja Veselības ministrija, Veselības aprūpes departaments, Integrētās veselības aprūpes nodaļa, vecākā eksperte;

E.Vorslovs	Latvijas Nedzirdīgo savienības valdes priekšsēdētājs – prezidents;
I.Leimane-Velmeijere	Biedrība "Resursu centrs cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem "Zelda"", direktore.
Citi dalībnieki:	
A.Baltace	SIA "AC Konsultācijas", pētījuma eksperte;
B.Bicēna	Latvijas Vādzirdīgo atbalsta asociācija "Sadzirdi.lv", valdes locekle;
T.Caune	Latvijas Republikas tiesībsarga birojs, Bērnu tiesību nodaļas vecākā juriste;
E.Celmiņa	Labklājības ministrija (turpmāk – LM), valsts sekretāra vietniece;
D.Gātere	SIA "AC Konsultācijas", pētījuma eksperte;
D.Grabe	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija, vadītāja;
A.Ilves	Latvijas Republikas tiesībsarga birojs, Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juridiskā padomniece;
E.Kalnķambers	Ekonomikas ministrija (turpmāk – EM), Mājokļu politikas departaments, vecākais referents;
D.Kampenusa	LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte;
A.Lazarevs	EM, Būvniecības politikas departamenta direktores vietnieks;
M.Petroviča	Veselības ministrija, Veselības aprūpes departaments, Integrētās veselības aprūpes nodaļas vadītāja;
D.Podziņa	Apeirons, sociālais mentors;
N.Snarskis	Biedrība "PINS", vadītājs;
J.Stadja	Biedrība "EAPN-Latvija", pārstāvis;
S.Survila	Biedrība "Wings for wheels", sociālais eksperts;
K.Vībane	SIA "AC Konsultācijas", pētījuma eksperte;

A.Zobena SIA “AC Konsultācijas”, pētījuma eksperte.

Surdotulks:

A.Ostvalds Latvijas Nedzirdīgo savienības Rehabilitācijas centrs, zīmju valodas tulks.

Protokolē:

Z.Beinare LM, Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta vecākā eksperte.

Sēdi sāk plkst. 13:00

Darba kārtībā:

1.	Informācija par pētījumu “Pētījums par nepieciešamajiem atbalsta pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem, kur vienam vai abiem vecākiem noteikta invaliditāte”	Kristīne Vībane SIA “AC Konsultācijas”, pētījuma eksperte
2.	Par Labdarības maratona “Dod pieci!” organizatoru atklātajā vēstulē “Par vides pieejamības nodrošināšanu Latvijā” izvirzīto priekšlikumu ieviešanas progresu	Elīna Celmiņa LM valsts sekretāra vietniece
3.	Nepieciešamie grozījumi 2004.gada 29.jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr.561 “Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums”	Aiga Lukašenoka LM Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta direktora vietniece
4.	ILNP darba plāns 2023.gadam	Aiga Lukašenoka LM Sociālo pakalpojumu un invaliditātes politikas departamenta direktora vietniece

Pēc apstiprināšanas amatā labklājības ministre vada pirmo ILNP sēdi. Sākumā ministre sniedz ieskatu par 2023.gada budžeta veidošanas procesā pieņemtajiem lēmumiem – minimālā ienākumu līmeņa reformu, kas paredz pārskatīt valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta, invaliditātes pensijas, garantētā minimālā ienākuma un mājokļa pabalsta apmēru 2023.gada 1.jūlijā un turpmāk katra gada janvārī; par izmaiņām asistenta pakalpojuma pašvaldībā atalgojuma apmērā; par

papildu piešķirto finansējumu tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanai; pabalsta transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās (turpmāk – transporta pabalsts) apmēra paaugstināšanu, kā arī informē, ka tiks meklēts risinājums atbalsta personas lēmumu pieņemšanā pakalpojuma nodrošināšanai.

1.jautājums

Informācija par pētījumu “Pētījums par nepieciešamajiem atbalsta pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem, kur vienam vai abiem vecākiem noteikta invaliditāte”

K.Vībane, A.Zobena

E.Celmiņa

K.Vībane iepazīstina ar pētījuma “Pētījums par nepieciešamajiem atbalsta pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem, kur vienam vai abiem vecākiem ir noteikta invaliditāte” (turpmāk – Pētījums) rezultātiem (pielikums Nr.1).

E.Celmiņa pateicas par veikto Pētījumu un ieguldīto darbu. Informē, ka Pētījuma rezultāti tiks izmantoti, lai sagatavotu informatīvo ziņojumu “Par atbalsta pasākumiem vecākiem ar invaliditāti, kuru apgādībā ir bērni” (turpmāk – Ziņojums) iesniegšanai Ministru kabinetā. Ziņojumā, balstoties uz Pētījuma rezultātiem, tiks izvērtēts, vai vecākiem ar invaliditāti, kuru apgādībā ir bērni, ir nepieciešams papildu atbalsts vecāku pienākumu pildīšanā, un nepieciešamības gadījumā tiks sniegti priekšlikumi papildu atbalsta nodrošināšanai.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

2.jautājums

Par Labdarības maratona “Dod pieci!” organizatoru atklātajā vēstulē “Par vides pieejamības nodrošināšanu Latvijā” izvirzīto priekšlikumu ieviešanas progresu

E.Celmiņa

I.Balodis, E.Siliņa, I.Indriksone, N.Snarskis, A.Lukašenoka

I.Balodis pateicas par jautājuma “Par vides pieejamības nodrošināšanu Latvijā” iekļaušanu izskatāmo jautājumu sarakstā, un uzsver, ka piekļūstamība ir ļoti svarīga ne tikai cilvēkiem ar invaliditāti, bet arī cilvēkiem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem iekļaujošas vides nodrošināšanai dažādās jomās.

Tieši tāpēc 2021.gada labdarības maratona “Dod5” (turpmāk – Dod5) laikā tika aktualizēts jautājums par vides piekļūstamību cilvēkiem ar funkcionāliem jautājumiem. Tāpat **I.Balodis** atzinīgi izsakās, ka Labklājības ministrija ir uzņēmusies organizēt un vadīt darba grupu “Personu ar invaliditāti vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības veicināšana” (turpmāk – darba grupa). Darba grupas darbības laikā tika identificētas un piefiksētas galvenās problēmas no dažādiem vides piekļūstamības aspektiem, skatot ne tikai fiziskās vides piekļūstamību, bet vērtējot daudz plašāk. Piemēram, vēlēšanu procesa piekļūstamība tiek aplūkota ne tikai no fiziskās vides piekļūstamības aspekta, bet no vēlēšanu procesa piekļūstamības kopumā. Atklāts paliek jautājums, kas notiks ar informatīvo ziņojumu “Vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem” (turpmāk – Ziņojums) pēc tā izstrādes? Viens no lielākajiem izaicinājumiem varētu būt finansējuma piesaiste Ziņojumā identificēto uzdevumu īstenošanai, kā arī izmaiņu veikšana normatīvajā regulējumā. **I.Balodis** uzver, ka Apeirons ar saviem sadarbības partneriem ir gatavi iesaistīties, lai uzraudzītu, konsultētu, ieteiktu, novērtētu un ietekmētu Ziņojumā identificēto uzdevumu īstenošanu.

E.Celmiņa sniedz prezentāciju “Informācija par darba grupu personu ar funkcionāliem traucējumiem vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības veicināšanai” (pielikums Nr.2).

E.Siliņa piebilst, ka plāno tikties ar vairākām nevalstiskajām organizācijām (turpmāk – NVO), tikšanās laikā tiks pārrunāti arī vides piekļūstamības jautājumi.

I.Indriksone pateicas, ka EM tiek iesaistīta ILNP sanāksmēs un iespēju robežās tajās piedalīsies pati ekonomikas ministre. Turpinot par Dod5 iniciatīvu, I.Indriksone informē, ka nesen EM pārstāvjiem bija tikšanās ar Apeirons pārstāvjiem, kuras laikā tika pārrunāti vides piekļūstamības jautājumi, kā arī apliecina, ka EM iesaistīsies Ziņojumā identificēto uzdevumu izpildē.

E.Siliņa pateicas I.Indriksonei par apliecinājumu iesaistīties vides piekļūstamības jautājumu risināšanā.

N.Snarskis aicina padomāt par mērķi, ko vēlas sasniegt vides piekļūstamības jautājumu risināšanā, iekļaujot gan fiziskās vides, gan informācijas, pakalpojumu u.tml. piekļūstamību.

E.Celmiņa papildus informē, ka tiks uzsākts darbs pie plāna “Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2024.–2027.gadam” (turpmāk – Plāns) izstrādes, kurā varētu iekļaut piekļūstamības rezultatīvos rādītājus.

A.Lukašenoka piebilst, ka 2023.gada pirmajā pusē tiks uzrunāti LM sadarbības partneri par Plāna saturisko izveidi, jo Plāns valdībā jāiesniedz 2023.gada II pusgadā.

E.Siliņa papildina, ka arī valdības deklarācijā ir paredzēti pasākumi pielāgotas vides izveidei, un, ka joprojām turpinās darbs pie valdības rīcības plāna izveides, kurā arī paredzēts iekļaut uzdevumus piekļūstamības veicināšanai.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3. jautājums

Nepieciešamie grozījumi 2004.gada 29.jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr.561 “Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums”

A.Lukašenoka

V.Biseniece, E.Siliņa, V.Snarskis, B.Bicēna

A.Lukašenoka informē par plānotajiem grozījumiem 2004.gada 29.jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr.561 “Invaliditātes lietu nacionālās padomes nolikums” (turpmāk – Nolikums), kuri paredz no ILNP sastāva izslēgt SPRK priekšsēdētāju.

V.Biseniece neiebilst pret SPRK priekšsēdētāja izslēgšanu no ILNP sastāva.

E.Siliņa papildina, ka tiks uzrunāts satiksmes ministrs ar aicinājumu kļūt par pastāvīgo ILNP locekli.

N.Snarskis aicina ILNP sastāvu papildināt arī ar klimata un enerģētikas ministru.

A.Lukašenoka informē, ka grozījumu Nolikumā ātrākai virzībai tas ar iesaistītajām pusēm tiks saskaņots elektroniski pirms ieviešanas tiesību aktu portālā (TAP).

B.Bicēna jautā, pēc kāda principa tiek izvēlētas personu ar invaliditāti pārstāvošās NVO, kuras tiek iekļautas ILNP sastāvā? Pēdējo reizi konkurss tika rīkots 2004.gadā, kad ILNP tika dibināta, kopš tā laika NVO sektoru pārstāvošo organizāciju sastāvs ILNP nav mainījies.

A.Lukašenoka atbild, ka ILNP sastāvā esošo NVO pārstāvju sastāvs kopš 2004.gada gandrīz nav mainījies, un aicina NVO, kuras vēlas būt ILNP sastāvā, vērsties ar iesniegumu Labklājības ministrijā, lai lemtu par iespējamu ILNP sastāva paplašināšanu. Tāpat arī A.Lukašenoka atgādina, ka ILNP sēdes ir atvērtas un tajās var piedalīties jebkurš interesents.

Nolemj: Atbalstīt ierosinātās izmaiņas ILNP sastāvā un pieņemt zināšanai, ka LM virzīs grozījumus Nolikumā.

4. jautājums

ILNP darba plāns 2023.gadam

A.Lukašenoka

E.Siliņa, M.Grāvis,

A.Lukašeoka iepazīstina ar ILNP darba plānu 2023.gadam (pielikums Nr.3) un aicina ILNP locekļus līdz 31.01.2023. iesniegt priekšlikumus ILNP darba plāna 2023.gadam papildināšanai.

E.Siliņa papildina, ka sociālo pakalpojumu minimālā groza ieviešana būs viens no sarežģītāk ieviešamajiem pasākumiem, jo sociālo pakalpojumu pārklājums valstī nav vienmērīgs, ko mēģinās risināt ar sociālo pakalpojumu minimālā groza ieviešanu. Papildus **E.Siliņa** min, ka viens no viņas prioritārajiem pasākumiem ir labklājības nozarē strādājošo darbinieku atalgojuma celšana.

M.Grāvis jautā, vai deinstitucionalizācijas (turpmāk – DI) ilgtspējas diskusijas 2023.gada III ceturksnī nebūs par vēlu? Tas lielā mērā ir saistīts ar budžeta un normatīvā regulējuma ietekmi un DI projekts 2023.gada III ceturksnī jau būs noslēdzies.

A.Lukašenoka informē, ka DI ilgtspējas diskusijas 2023.gada III ceturksnī nav par vēlu, vienlaikus varēs noziņot arī par Saeimā pieņemtajiem lēmumiem, kas pieņemti līdz rudens sesijai.

M.Grāvis akcentē, ka šobrīd ir daudz neskaidrības saistībā ar DI ar īstenotajiem projektiem.

E.Siliņa iezīmē, ka DI īstenotie projekti tiek finansēti no Eiropas Savienības fondu (turpmāk – ESF) projektu budžeta, līdz ar to tas nav tiešā mērā saistīts ar valsts budžeta pieņemšanas procesu.

M.Grāvis papildina, ka bažas ir par DI pakalpojumu nodrošināšanu 2024.gadam, jo atsevišķas pašvaldības jau esot informējušas, ka nespēs nodrošināt DI pakalpojumus tādā pašā apmērā kā 2023.gadā.

E.Siliņa papildus informē, ka pēc ILNP sēdes dodas uz Finanšu ministriju, lai runātu par ESF finansēto pakalpojumu izmaksu sadārdzinājumu un piedāvā DI ilgtspējas diskusijas skatīt II ceturkšņa sēdē.

M.Grāvis arī aktualizē, ka būtiski uz ILNP sēdi būtu uzaicināt arī Rail Baltica projekta pārstāvjus, lai informētu par vides pieklūstamības risinājumiem dzelzceļa infrastruktūrā.

E.Siliņa piekrīt, ka tieši tāpēc ILNP sastāvā nepieciešams iekļaut satiksmes ministru.

Nolemj: Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

Citi jautājumi

N.Snarskis jautā par asistenta pakalpojumam pašvaldībā nodrošināto atalgojuma likmes apmēru.

E.Siliņa skaidro, ka no 01.01.2023. asistenta pakalpojuma atalgojuma likme ir 4,79 *euro/h*, kas būs spēkā līdz 2023.gada budžeta apstiprināšanai. No 01.04.2023. asistenta pakalpojuma atalgojuma likme būs 5,11 *euro/h*.

J.Stadja jautā, vai ir plānots paaugstināt transporta pabalsta apmēru?

E.Siliņa informē, ka transporta pabalsts no 01.07.2023. tiks paaugstināts līdz 105 *euro* par katru pilnu sešu mēnešu periodu.

Pielikumi:

1. Prezentācija par pētījumu “Pētījums par nepieciešamajiem atbalsta pakalpojumiem ģimenēm ar bērniem, kur vienam vai abiem vecākiem ir noteikta invaliditāte” 22 slaidi (datne: 1_pielikums_Petijuma rezultati_25.01.2023);
2. Prezentācija “Informācija par darba grupu personu ar funkcionāliem traucējumiem vides, pakalpojumu un informācijas piekļūstamības veicināšanai” 7 slaidi (datne: 2_pielikums_DOD5_DG_25012023);
3. ILNP darba plāna projekts 2023.gadam uz 2 lpp. (datne: 3_pielikums_Darba_plans_2023_25012023).

Sēdi beidz plkst.: 14:35.

Labklājības ministre, Invaliditātes lietu nacionālās padomes priekšsēdētāja	E.Siliņa
---	----------

Z.Beinare, 67021619

Zanda.Beinare@lm.gov.lv